

Nr 30/1967.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l -
s e s framställning till Ålands landsting med
förslag till inkomst- och utgiftsstat för
landskapet enskilda medel under år 1968.

Föreliggande budgetförslag följer i huvudsak samma uppställning som i föregående års budget. Smärre ändringar har dock företagits beträffande underkapitel och momentnumrering bl.a. under utgifter, II och V kap.

Budgetförslagets slutsumma är 1.654.890 mark. Detta innebär en ökning i jämförelse med år 1967, tilläggsbudgeteringen inräknad, med 567.099 mark eller c. 52 %. Av ökningen hänför sig dock c. 410.000 mark till genom enskilda medel erlagda kommunala andelar i centralsjukhuset. Samtliga kapitel på utgiftssidan, utom VII kap., finansieringsutgifter, visar ökning. Särskilt märkes de nya utgiftsposterna under IV, V och VI kap., vilka avser vid beslutet om landskapsskatten förutsatta ändamål. Under 1967 har landskapet även återbetalat 80.000 mark av tidigare upptagna finansieringslån. Nu återstående lån med relativt fördelaktiga villkor utgör c. 69.000 mark. Då innevarande års budget torde kunna förverkligas utan större avvikelser från budgeterade anslag och beloppet av reserverade medel är relativt stort, synes enskilda medels ställning tillfredsställande.

Landskapsstyrelsen anser dock att reservationsanslagen även i den mån de icke erfordras för angivet ändamål bör utnyttjas i rörelsen för att icke utgöra ett dött kapital. Tidigare har bl.a. förfarits så att i budgeten antecknade finansieringslån i första hand täckts av reserverade medel. I den mån reserverade medel sålunda utnyttjas behöver i budgeten antecknade finansieringslån icke upptagas och är såtillvida endast av formell natur. Med beaktande av att de för den skattefinansiella utjämnningen outnyttjade reserverade medlen är relativt stora har landskapsstyrelsen denna gång föreslagit indragning av sagda medel till ett belopp om 88.080 mark. Dessutom har observerats finansieringslån om 25.000 mark, vilket såsom ovan framhållits t.v. är formellt.

Under utgifter VI kap. har vissa nya låneanslag observerats. Räntesatserna förutsättes vara lägre än bankernas utlåningsränta. Bosättningslånen är dock räntefria och räntan för studielånen 4,5 %.

Landskapsskatten har under år 1967 uppburits för det första av de tre av landstinget beslutade beskattningsåren, d.v.s. för år 1965. Det kommunala skattöreantalet, på vilket landskapsskatten baserar sig, utgjorde i landskapet under sistsagda år 63.962.570, däri inräknat de skattören, som motsvarar den till kommunerna i landskapet redovisade sjömansskatten. Av detta skattöreantal kom 1.175.570 skattören på skattskyldiga, vars

skattöreantal var så lågt att för uppbörden förutsatt minimibelopp skulle underskridas d.v.s. mindre än 1.000 skattören. Antalet återstående skattören 62.787.000 fördelade sig på 9.339 debetsedlar. Enligt förenämnda skattöreantal skulle en hundra procentig betalning innebära 188.361 mark. Till dags dato har på 8.884 debetsedlar inkl. tillägg erlagts 180.823 mark eller c. 96 % av uppbördsbeloppet. Av utsända debetsedlar har drygt 95 % betalats. Obetalda debetsedlar utgör 455, vari ingår de för vilka anhållits om befrielse. Dessa 455 debetsedlar representerar ett belopp om 7.704 mark eller 2.568.100 skattören. Uppbörden har nu kommit så långt att de obetalda skatterna kan översändas till indrivning. Resultatet av uppbörden måste betecknas som mycket gott. Emellertid syns det som om landskapslagen om uppbärande av skatt till landskapet av den 9 juli 1958 borde revideras. Efter dess tillkomst har den ordinarie beskattningen ändrats, varför landskapslagen i vissa delar är föråldrad. Det vore måhända mera ändamålsenligt om landskapsskatten kunde uppbäras i samband med den ordinarie beskattningen. En uppbörd i samband med den ordinarie beskattningen kan även under vissa förutsättningar minska omkostnaderna. Landskapsskatten är även i princip en slutlig skatt, som helst borde uppbäras under vederbörande skatteår, men enligt nuvarande system kan debiteras tidigast det andra året efter det fastställda skatteåret. Detta ger anledning till missförstånd och försämrar slutresultatet.

Med beaktande av resultatet från uppbörden under år 1967 och då man kan förvänta något högre skatteöreantal under år 1968, har inkomsten för landskapsskatt under V:7 höjts till 182.000 mark.

Beträffande de enskilda anslagen i övrigt hänvisas till detaljmotiveringen. Förslagsanslagen har i motiveringen på sedvanligt sätt betecknats med (f) och reservationsanslagen med (r).

En jämförelse mellan de hittills budgeterade medlen för år 1967 och föreliggande förslag för år 1968 utvisar följande.

ENSKILDA MEDEL

Hittills budgeterat för år 1967		Minskning - Ökning +	För år 1968 föreslås, summa
<u>Inkomster:</u>			
I Avd.	187.010	+ 22.000	209.010
II Avd.	262.048	+ 10.252	272.300
III Avd.	421.000	+ 409.000	830.000
IV Avd.	15.500	-	15.500
V Avd.	202.233	+ 125.847	328.080
	1.087.791	+ 567.099	1.654.890
=====			

Utgifter:

I kap.	97.677	+ 12.581	110.258
II kap.	245.708	+ 27.024	272.732
III kap.	457.400	+ 120.500	577.900
IV kap.	40.600	+ 72.400	113.000
V kap.	39.406	+ 354.949	394.355
VI kap.	25.000	+ 156.000	181.000
VII kap.	182.000	- 176.355	5.645
	<u>1.087.791</u>	<u>+ 567.099</u>	<u>1.654.890</u>
=====			

Hänvisande till ovanstående får landskapsstyrelsen vördsamt föreslå att Landstinget måtte antaga följande förslag till inkomst- och utgiftsstat för landskapets enskilda medel under år 1968 samt be-
myndiga landskapsstyrelsen att upptaga för budgetens förverkligande erforderliga lån.

Mariehamn, den 25 oktober 1967.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd Martin Isaksson.

Landskapskamrer Henrik Gustafsson.

I n k o m s t e r .I. Skogs- och lanthushållningen.

1. Försäljning av virke från landskapets skogar	120.000
2. Husbehovsvirke från landskapets jordbrukslägenheter ...	2.000
3. Arrendeavgifter från landskapets boställen och fiskerier	55.000
4. Avgifter för jaktkort	20.000
5. Fiskevårdsavgifter	10.000
6. Skogvaktarens vederlag för hyres- och övriga natura- förmåner	2.000
7. Arrendatorer ådömd ersättning för husröta eller vanhävd	10
Summa I kap.	209.010

II. Undervisnings- och bildningsväsendet.

1. Bidrag av ordinarie medel för Ålands folkhögskola	170.000
2. Inkomster vid Ålands folkhögskola	11.000
3. Bidrag ur ordinarie medel för Ålands handelsskola	68.500
4. Elevavgifter och diverse inkomster vid Ålands handels- skola	4.000
5. Kommunala bidrag till Ålands handelsskola	18.800
Summa II kap.	272.300

III. Hälsovården.

1. Kommunernas andel i Ålands centralsjukhus' årsanskaff- nings- och driftskostnader	530.000
2. Kommunernas andel i Ålands centralsjukhus' om- och tillbyggnad	300.000
Summa III kap.	830.000

IV. Inkomster av beviljade understödslån.

1. Räntor	3.500
2. Avkortningar	12.000
Summa IV kap.	15.500

V. Övriga inkomster.

1. Räntor och diverse inkomster	2.000
2. Försäljning av vissa fastigheter och byggnader	8.000
3. Indragning av utgiftsrester	5.000
4. Indragning av reservationsanslag	88.080
5. Beräknad behållning från år 1967	-
6. Finansieringslån	25.000
7. Landskapsskatt	200.000
Summa V kap.	328.080

Summa inkomster mk 1.654.890
=====

U t g i f t e r.I. Landskapets skogshushållning.

1. Avlöningar:

1 skogsvaktare-arbetsledare, grundlön (A 21)	12.057	
ålderstillägg	2.040	
dyrortstillägg	400	
löne- och indexjustering (förslagsanslag)	<u>1.500</u>	15.997

2. Socialskyddsavgifter för skogsvaktaren-

arbetsledaren (förslagsanslag)	950	
--------------------------------------	-----	--

3. Resor och dagtraktamenten (förslagsanslag) 5.000

4. Expensmedel 500

5. Avverknings- och transportkostnader (förslagsanslag) 50.000

6. Skogsvårdsarbeten av olika slag (reservationsanslag) 10.000

7. Premier för skogsförsäkringar 1.500

8. Premier för brandförsäkring av skogsvaktarbostaden

och arbetarbarack	150	
-------------------------	-----	--

9. Underhåll av skogsvaktarbostaden 5.000

10. Bränsle till skogsvaktarbostaden (förslagsanslag) .. 650

11. Skatter för landskapets skogar (förslagsanslag) ... 7.000

12. Underhåll av bostäder för skogsarbetare 500

13. Underhåll av skogsbilvägar 1.800

14. Pensioner (förslagsanslag) 10.711

15. Till landskapsstyrelsens disposition för landskapets

skogshushållning	500	
------------------------	-----	--

Summa I kap. 110.258

II. Undervisnings- och bildningsväsendet.A. Ålands folkhögskola.

1. Avlöningar:

1 föreståndare, grundlön (A 26)	15.755	
---------------------------------------	--------	--

1 andra lärare, grundlön (A 21)	12.057	
---------------------------------------	--------	--

1 lärare i huslig ekonomi, grundlön (A 18)	10.329	
--	--------	--

1 handarbetslärarinna, grundlön (A 18)	10.329	
--	--------	--

1 slöjdlärare och vaktmästare, årsarvode (A 18)	10.329	
--	--------	--

husmors- och bitr. föreståndarinnetillägg	533	
---	-----	--

arvode åt vaktmästaren för eldning av

centralvärmepanna	400	
-------------------------	-----	--

ålderstillägg (förslagsanslag)	14.000	
--------------------------------------	--------	--

dyrortstillägg	2.150	
----------------------	-------	--

1 kristendoms- och språklärare (208 t.)	3.380	
---	-------	--

1 sånglärare (55 t.)	803	
1 båtbyggare (45 t.)	500	
tillfälliga föredragare och kurser ..	550	
timarvoden (studielinjen)	5.390	
2 hembiträden (8 mån.)	9.200	
extra köksbiträde (6 mån.)	2.040	
söndags- och semesterersättning	1.100	
resekostnader	330	
löne- och indexjustering (förslagsanslag)	<u>10.000</u>	109.175
2. Städning		2.570
3. Socialskyddsavgifter (förslagsanslag)		6.000
4. Värme, lyse och vatten (förslagsanslag)		18.000
5. Undervisningsmateriel och bibliotek		1.800
6. Expensmedel		3.500
7. För allmän hälsovård (förslagsanslag)		350
8. Direktionens resor och dagtraktamenten (förslagsanslag)		800
9. Underhåll av byggnader		5.000
10. Understöd för mindre bemedlade elever (förslagsanslag)		7.000
11. Brandstodspremier		2.200
12. Pensioner (förslagsanslag)		10.308
13. Till direktionens disposition för skolan		400
A. Ålands folkhögskola Summa 167.103		
B. Ålands handelsskola.		
14. Avlöningar:		
2 yngre lektorer, årsarvode å 12.056,52		
(A 21)	24.113	
ålderstillägg	1.300	
dyrortstillägg	800	
rektorsarvode	652	
arvoden	1.284	
direktionsarvoden	1.060	
lärarnas timarvoden (förslagsanslag) ..	13.500	
hemarbetsersättning	7.000	
lönejusteringar (förslagsanslag)	<u>6.000</u>	55.709
15. Hyror samt andel i med Ålands yrkesskola gemensamma		
driftskostnader (förslagsanslag)		21.000
16. Undervisningsmateriel och bibliotek		3.500
17. Diverse utgifter		1.500
18. Socialskyddsavgifter		3.600
19. Till landskapsstyrelsens disposition		1.500
B. Ålands handelsskola Summa 86.809		

C. Understödsanslag.

20. Understöd åt sammanslutningar:

Ålands Sång- och Musikförbund	750	
Ålands Ungdomsförbund	1.500	
Ålands Marthadistriktförbund	900	
Ålands Hemslöjdsförening	400	
Ålands Folkminnesförbund	350	
Ålands Vänner	250	
Ålands Biblioteksförening	600	
Åländska Studentgillet	350	
Ålands Nykterhetsförbund	<u>300</u>	5.400

21. Studieunderstöd:

Understöd åt mindre bemedlade elever från landsbygden vid Ålands lyceum	3.000	
Understöd åt mindre bemedlade elever för yrkesstudier	3.000	
Stipendier åt elever vid Ålands folkhögskola	150	
Stipendier åt elever vid Ålands lantmanna- skola	200	
Stipendier åt elever vid Ålands kvinnliga hemslöjdsskola	110	
Stipendier åt elever vid Ålands husmoders- skola	110	
Stipendier åt elever vid Ålands sjömans- skola	150	
Stipendier åt elever vid Ålands handels- skola	150	
Stipendier åt elever vid Ålands yrkesskola	200	
Stipendier åt elever vid Ålands tekniska skola	200	
Stipendier åt elever vid Ålands sjöfarts- läroverk	<u>150</u>	7.420

22. Särskilda bildningsanordningar:

Bidrag för museiverksamheten	200	
Till Mariehamns arbetarinstitut för exkur- sioner	400	
Bidrag till Ålands Marthadistriktförbund för hemslöjdens främjande	200	
Bidrag till Ålands Fackliga Platsorganisa- tion för kulturella kurser och föreläs- ningar	<u>200</u>	1.000

23. För "Ålandsrum" i nya studentbostäderna i Åbo	5.000
C. Understödsanslag Summa 18.820	
Summa II kap. 272.732	

III. Hälso- och sjukvården.

1. Föreningen Folkhälsan på Åland för dess allmänna verksamhet	1.000
2. För upprätthållande av sjöräddningsstationer på Åland ..	10.000
3. Bidrag för specialvård i sjukhus utom landskapet	5.000
4. Ålands Marthadistriktsförbund för anordnande av semester åt mindre bemedlade husmödrar	400
5. Föreningen Folkhälsan på Åland för tandvård i den åländska skärgården	1.500
6. För underhåll av ambulansbilar	1.000
7. Bidrag åt kommunerna för erlagda konvalescentpenningar (förslagsanslag)	2.000
8. Bidrag till Ålands centralsjukhus' årsanskaffnings- och driftskostnader (förslagsanslag)	530.000
9. Nedsättningar åt ekonomiskt svaga kommuner för deltagande i kostnaderna för Ålands centralsjukhus	5.000
10. För reservering av platsandelar i anstalter och kostnader för specialvård (reservationsanslag)	22.000

Summa III kap. 577.900

IV. Särskilda anslag.

1. Bidrag för telefonanläggningar i avlägsna trakter	1.500
2. Husbehovsvirke för landskapets jordbrukslägenheter (förslagsanslag)	2.000
3. Kommunalskatt för jordegendomar	7.000
4. Till landstingspresidiets disposition	1.100
5. För rättshjälp åt inom landskapet bosatta mindre bemedlade personer	1.000
6. Socialskyddsavgifter	100
7. För syner och ekonomiska besiktningar samt kommittéarvoden gällande landskapets egendomar	300
8. Kostnader för uppbärande av landskapsskatt	8.000
9. För jaktvårdens främjande (reservations-förslagsanslag)	

Avlöningar:

jaktvårdskonsulent, årsarvode (A 20) $\frac{1}{2}$	5.718
ålderstillägg	1.250
dyrortstillägg	360
sociala avgifter	732

Till landskapsstyrelsens disposition ..	11.940	20.000
10. För fiskevårdens främjande (reservations-förslagsanslag)		10.000
11. Räntegottgörelser för investeringskrediter (reservationsanslag)		40.000
12. För sysselsättnings- och industrialiseringsändamål (reservationsanslag)		20.000
13. Till landskapsstyrelsens disposition		2.000

Summa IV kap. 113.000

V. Investeringsutgifter.

A. Undervisnings- och bildningsväsendet.

1. Anskaffande av inventarier för Ålands folkhögskola	3.300
2. Planering av skolgården och trädgården vid Ålands folkhögskola	855
3. Ombyggnad vid Ålands folkhögskola	7.500
4. Ålands handelsskola för inköp av maskiner och inventarier	4.500

A. Undervisnings- och bildningsväsendet

Summa 16.155.

B. Landskapets jordegendomar.

5. Ersättning åt arrendatorer för utförda förbättringar av landskapets boställen (reservations-förslagsanslag)	200
6. Investeringar i egendomarna (förslagsanslag)	-
7. Iståndsättning av virkestransportvägar (reservationsanslag)	8.000

B. Landskapets jordegendomar Summa 8.200

C. Övriga investeringsutgifter.

8. För utövande av lösningsrätt vid fastighetsöverlåtelser (reservationsanslag)	20.000
9. Kostnader för Ålands centralsjukhus' tillbyggnad	300.000
10. Investeringar för skapande av nya arbetsplatser (reservationsanslag)	50.000

C. Övriga investeringsutgifter Summa 370.000

Summa V kap. 394.355

VI. Understödslån.

1. Lån åt högskolestuderande	10.000
2. Bosättningslån	15.000
3. Lån för skapande av nya arbetsplatser (reservationsanslag)	50.000
4. Lån för yrkesutbildning (reservationsanslag)	40.000
5. Lån åt Folkhälsan i Finström för barnträdgård i Godby	16.000
6. Lån åt Kumlinge församling för kantorsbostad	50.000

Summa VI kap. 181.000

VII. Finansieringsutgifter.

1. Beräknad brist från år 1967	-
2. För utgifter i samband med den skattefinansiella ut- jämningen (reservations-förslagsanslag)	-
3. Ränteutgifter för av landskapet upptagna finansierings- lån (förslagsanslag)	3.500
4. Avkortning på av landskapet upptagna finansieringslån (förslagsanslag)	2.145

Summa VII kap. 5.645

 Summa utgifter mk 1.654.890

 =====

Detaljmotivering.I N K O M S T E R .Ink.E I-II.I. Skogs- och lanthushållningen.I:3. Arrendeavgifter från landskapets boställen och fiskerier.Anslag 55.000 mark. Ökning 7.000 mark.

Se motiveringen under utgifter IV:3.

I:4. Avgifter för jaktkort.Anslag 20.000 mark. Ökning 5.000 mark.

På basen av bokslutsiffrorna för år 1966, under vilket år inflöt sammanlagt 20.000 mark i avgifter för jaktkort, synes anslaget kunna höjas.

I:5. Fiskevårdsavgifter. (Momentet nytt).Anslag 10.000 mark.

Ålands Fiskarförbund r.f. har i skrivelse till landskapsstyrelsen ånyo påyrkat införande av fiskevårdsavgift. Förbundet anser, att frågan om fiskevårdsavgift och lokalt ordnad fiskeövervakning kräver en skyndsam lösning. De senaste årens erfarenheter visar att antalet fritidsfiskare ökar och att det olovliga fisket breder ut sig. Trots detta ingriper vattenägarna ogärna mot dem, som fiskar obehörigt. I framställning till landskapet med förslag till ändring av landskapslagen om fiske kommer landskapsstyrelsen därför att föreslå införande av fiskevårdsavgift. I sagda framställning redogöres närmare för frågan. Inkomsterna skulle i huvudsak användas för avlönande av fiskevakter anställda av landskapet eller såsom bidrag åt byalag, fiskelag eller kommuner för avlönande av sådana vakter. I riket uppbäres fiskevårdsavgifter för närvarande med 5 mark per hushåll. Här torde en lägre avgift vara skälig för ortsbefolkningen medan en högre avgift kan anses påkallad för icke ortsbor.

II. Undervisnings- och bildningsväsendet.II:1. Bidrag ur ordinarie medel för Ålands folkhögskola.Anslag 170.000 mark. Ökning 5.000 mark.

I anledning bl.a. av ökade löneutgifter vid skolan, stiger även det ordinarie bidraget.

II:3. Bidrag ur ordinarie medel för Ålands handelsskola.Anslag 68.500 mark. Ökning 3.964 mark.

Motivering som under föregående moment.

II:5. Kommunala bidrag till Ålands handelsskola.Anslag 18.800 mark. Ökning 1.288 mark.

Anslaget bör höjas med beaktande av utgifterna vid skolan och

under moment II:3 avsett bidrag.

III. Hälsovården.

III:1.

Kommunernas andel i Ålands centralsjukhus' årsanskaffnings- och driftskostnader. (Rubriken delvis ändrad).

Anslag 530.000 mark. Ökning 109.000 mark.

På grund av stegringen av kostnaderna för Ålands centralsjukhus kommer även de genom landskapets enskilda medel erlagda kommunala andelarna att stiga i motsvarande mån.

III:2.

Kommunernas andel i Ålands centralsjukhus' om- och tillbyggnad. (Momentet nytt).

Anslag 300.000 mark.

Republikens President har stadfäst Ålandsdelegationens godkännande av landstingets framställning om beviljande av 2.207.736 mark i extraordinarie anslag för täckande av landskapets andel i kostnaderna för Ålands centralsjukhus' om- och tillbyggnad. Då totalkostnaden har beräknats till 3.311.608 mark skulle enligt den föreslagna fördelningen för de åländska kommunerna komma 1.103.872 mark. Landskapslagen om centralsjukhus av år 1946 skulle förutsätta en fördelning av kommunernas andel enligt platsandelar. Bland annat i rikslagstiftning införda principer, förskjutning i kommunernas befolkningsnumerär och att nu inte är fråga om utökning av platsantal har medfört att grundläggningsbrevets platsfördelning är inaktuell som bas för en kostnadsfördelning. Till grund för fördelningen bör beaktas icke endast befolkningsmängden utan även kommunernas ekonomiska förmåga att bära kostnader av ifrågavarande storlek.

På samma sätt som ifråga om årsanskaffnings- och driftskostnaderna borde fördelning av berörda anläggningskostnader därför ske enligt skattöresprincipen. Landskapsstyrelsen avser att till landstinget överlämna förslag till en särskild landskapslag i ärendet. Kommunernas kostnader föreslås enligt denna lag erläggas genom landskapets enskilda medel. Under år 1968 beräknas kommunernas andel bliva c. 300.000 mark.

V. Övriga inkomster.

V:1.

Räntor och diverse inkomster. (Rubriken delvis ändrad).

Anslag 2.000 mark.

Momentet föreslås omfatta även inkomster av räntebärande placeringar. Dessa har tidigare observerats under IV:1, vilket berör understödslån. Ändring av anslaget under IV:1 har icke påfordrats.

V:2.

Försäljning av vissa fastigheter och byggnader.Anslag 8.000 mark. Ökning 7.700 mark.

Avser försäljning av viss landskapet tillhörig mark i Godby by i Finströms kommun. Landskapsstyrelsen avser att i särskild framställning anhålla om landstingets godkännande härav.

V:3.

Indragning av utgiftsrester.Anslag 5.000 mark. Ökning 5.000 mark.

Föreslås indragning av det år 1966 upptagna anslaget om 5.000 mark för lån åt Ålands polisförening för skjutbana, då anslaget icke utnyttjats.

V:4.

Indragning av reservationsanslag.Anslag 88.080 mark. Ökning 88.080 mark.

Indragning föreslås till ett belopp om 88.080 mark av de för utgifter i samband med den skattefinansiella utjämnningen reserverade medlen. Dessa skulle efter den föreslagna indragningen uppgå till c.48.000 mark, 1966 års avräkning obeaktad. Landskapsstyrelsen anser det kvarstående reservationsanslaget i detta skede tillfyllest. Se i övrigt allmänna motiveringen.

(V:5).

Indragning av fonder.Anslag - mark. Minskning 365 mark.

Momentet föreslås slopat, då indragning av förefintliga fonder gjorts år 1966.

De följande momentens ordningsnummer har ändrats.

V:6.

Finansieringslån.Anslag 25.000 mark.

Ökningen i jämförelse med 1967 års motsvarande budget utgör 24.932 mark, beaktas tilläggsbudgeterna kan en minskning om 5.568 mark konstateras. Se i övrigt allmänna motiveringen.

V:7.

Landskapsskatt.Anslag 200.000 mark. Ökning 30.000 mark.

Se allmänna motiveringen.

U T G I F T E R .

I. Landskapets skogshushållning.

E.I.

I:1.

Avlöningar.Anslag 15.997 mark. Ökning 1.006 mark.

I anledning av de justeringar av tjänstemännens löner i riket, vilka genomfördes under år 1967, har för landskapets del motsvarande höjningar genomförts. Ökningarna har beaktats i förevarande budgetförslag.

E I-II.

- I:2. Socialskyddsavgifter för skogvaktaren-arbetsledaren (f).
Anslag 950 mark. Ökning 150 mark.
Motiveras av ökade löneutgifter.
- I:4. Expensmedel.
Anslag 500 mark. Ökning 100 mark.
Tidigare anslag synes lågt med beaktande av den allmänna kostnadsstegringen.
- I:5. Avverknings- och transportkostnader (f).
Anslag 50.000 mark. Ökning 6.000 mark.
På grund av ökade löne- och andra kostnader och jämväl med beaktande av vad som under momentet åtgått under år 1966 föreslås anslaget höjt till 50.000 mark.
- I:9. Underhåll av skogvaktarbostaden.
Anslag 5.000 mark. Ökning 3.000 mark.
Anslagsökningen motiveras av kostnaderna för erforderlig upprustning och modernisering av skogvaktarbostadens köks-utrustning.
- I:10. Bränsle till skogvaktarbostaden (f).
Anslag 650 mark. Ökning 150 mark.
Motiveras av ökade bränslekostnader.
- I:11. Skatter för landskapets skogar (f).
Anslag 7.000 mark. Ökning 1.100 mark.
Föreslås höjt med beaktande av det skattebelopp som debiterats landskapet under år 1966 och 1967.
- I:14. Pensioner (f).
Anslag 10.711 mark. Ökning 1.075 mark.
Motiveras av den allmänna lönejusteringen och därmed höjda pensioner.

II. Undervisnings- och bildningsväsendet.A. Ålands folkhögskola.

- II:1. Avlöningar.
Anslag 109.175 mark. Ökning 6.660 mark.
De allmänna lönejusteringarna motiveras som under I:1. Timarvodena höjes därtill på grund av ökat antal undervisningstimmar. För andra läraren har löneklassen upptagits förhöjd med en löneklass i jämförelse med tidigare. De i riket gällande bestämmelserna för dessa lärare och för dem fastställda kompetenskrav medger högst A 20. Direktionen för folkhögskolan har motiverat en förhöjning till A 22 närmast med hänvisning till de löneklasser som gäller för lärare vid

E II.

medborgarskolor. Vissa folkhögskolor erlägger också lön för motsvarande lärare enligt A 21. Vid en höjning av löneklassen förutsattes dock att för avlöningen utöver A 20 icke erlägges bidrag ur ordinarie medel.

II:2.Städning.

Anslag 2.570 mark. Ökning 145 mark.

Motiveras av ökade lönekostnader.

II:3.Socialskyddsavgifter (f).

Anslag 6.000 mark. Ökning 1.000 mark.

Motiveras av ökade löneutgifter.

II:5.Undervisningsmateriel och bibliotek.

Anslag 1.800 mark. Ökning 100 mark.

Föreslås på grund av höjd prisnivå.

II:9.Underhåll av byggnader.

Anslag 5.000 mark. Minskning 600 mark.

Av anslaget är 3.400 mark avsett för renovering av bland annat tre elevrum, beklädnad av slöjdsalstaket, erforderlig målning av möbler samt av elevhemmets tvätt- och duschrum samt 1.000 mark för reparation av kavaljersflygelns yttertak, vilket icke kunnat utföras under år 1967. Återstående belopp avses för smärre underhållsarbeten av bostäder och gårdsplan.

II:10.Understöd för mindre bemedlade elever (f).

Anslag 7.000 mark. Ökning 500 mark.

Gällande bestämmelser för fördelning av bidrag åt eleverna synas motivera förhöjning av anslaget.

II:11.Brandstodspremier.

Anslag 2.200 mark. Ökning 200 mark.

Motiveras av höjda brandsförsäkringsvärden.

B. Ålands handelsskola.II:14.Avlöningar.

Anslag 55.709 mark. Minskning 1.674 mark.

På basen av erfarenheterna från och utgifterna under år 1966 har anslaget för lärarnas timarvoden kunnat minskas. Beträffande ökningarna av de enskilda undermomenten hänvisas till motiveringen under I:1.

II:15.Hyror samt andel i med Ålands yrkesskola gemensamma driftskostnader.

Anslag 21.000 mark. Ökning 6.000 mark.

Anslaget är upptaget på grund av uträkningarna för fördelningen av kostnaderna mellan handelsskolan och yrkesskolan under

år 1966 och därjämte har beräknats 1.000 mark såsom hyror för gymnastikutrymmen i idrottsgården.

II:16.

Undervisningsmateriel och bibliotek.

Anslag 3.500 mark. Minskning 500 mark.

På basen av erfarenheter från år 1966 borde anslaget kunna minskas.

II:17.

Diverse utgifter.

Anslag 1.500 mark. Ökning 300 mark.

Föreslås ökat på grund av stegrade omkostnader.

II:18.

Socialskyddsavgifter.

Anslag 3.600 mark. Ökning 185 mark.

Anslaget uträknat på basen av löneutgifter under II:14.

II:19.

Till landskapsstyrelsens disposition.

Anslag 1.500 mark. Minskning 300 mark.

Föreslaget belopp synes tillfyllest. Direktionen för skolan har anhållit om medel för utredning om uppförande av särskilt skolhus för handelsskolan. Landskapsstyrelsen anser dock att det i dagens läge icke finnes anledning härtill. Redan nu föreligger ett visst överutbud på handelsutbildade i landskapet. Då skolan startade var avsikten även att handelsskolan i regel skulle intaga elever endast vartannat år. I den mån det befinnes motiverat kan en inskränkning göras på nämnt sätt eller genom minskat antal elever i klasserna.

C. Understödsanslag. (Rubriken ändrad).

De tidigare underrubrikerna, C. Understöd åt särskilda sammanslutningar, D. Studieunderstöd och E. Särskilda bildningsanordningar, synes lämpligast kunna hänföras under en rubrik. Momenteringen har ändrats så att de tidigare underrubrikerna blivit moment med angivande av fördelningen. De slopade momenten har sålunda icke närmare angivits nedan.

II:20.

Understöd åt sammanslutningar. (Tid. C. Understödsanslag II:20-28).

Anslag 5.400 mark. Ökning 750 mark.

För de under momentet nämnda sammanslutningar, som icke de senaste åren kommit till del nämnvärda förhöjningar av anslagsbeloppen, föreslås mindre justeringar.

II:21.

Studieunderstöd. (Tid. D. Studieunderstöd II:29-35).

Anslag 7.420 mark. Ökning 3.550 mark.

Tidigare upptagna anslag är oförändrade. Tre nya stipendieanslag har observerats, varför samtliga landskapets skolor är

representerade.

Som bidrag för yrkesstudier föreslås ett nytt anslag om 3.000 mark, främst avsett att i särskilt ömmande fall, såsom ifråga om värnlösa eller på annat sätt handikappade, möjliggöra en kännbar höjning av de yrkesstudiebidrag, som beviljas ur ordinarie medel. Maximibeloppen för sistnämnda bidrag har inte höjts sedan början av 1950-talet.

II:22.

Särskilda bildningsanordningar. (Tid. 3. Särskilda bildningsanordningar II:36-40).

Anslaget oförändrat 1.000 mark.

II:23.

För "Ålandsrum" i nya studentbostäderna i Åbo. (Momentet nytt).

Anslag 5.000 mark.

Studentkårerna i Åbo planerar för närvarande ett stort studentbostadsprojekt. Landskapsstyrelsen anser att landskapet bör delta med 5.000 mark, vilket skulle ge företräde till ett rum för studerande från landskapet.

(II:40).

Bidrag åt Åbo Akademi för Husö biologiska station.

Anslag - mark. Minskning 4.000 mark.

Anslaget, såsom en engångsutgift, föreslås utgå.

III. Hälso- och sjukvården.

III:2.

För upprätthållande av sjöräddningsstationer på Åland.

Anslag 10.000 mark. Ökning 5.000 mark.

Ålands sjöräddningssällskap har anhållit om att landskapet skulle bevilja ett bidrag om 15.000 mark för dess verksamhet under år 1968, för vilket år sällskapets totalutgifter beräknas till 32.000 mark. Såsom i motiveringen till enskilda medels budget för 1967 framhölls, kan man inte räkna med att ge bidrag ur ordinarie medel då staten från och med 1967 icke mera direkt stöder motsvarande verksamhet i riket. Då sällskapet, såsom i riket, bör erhålla medel av landskapets penningautomatförening, föreslås 10.000 mark.

III:3.

Bidrag för specialvård i sjukhus utom landskapet.

Anslag 5.000 mark. Ökning 3.000 mark.

Föreslås höjt, då behovet av dylika bidrag synes öka. Då försäkringsbyrån ej heller ersätter resor och kostnader för vård i utlandet torde detta beaktas vid beviljande av bidrag ur detta anslag, enligt samma grunder som försäkringen ersätter kostnaderna vid vård inom landets gränser.

- III:6. För underhåll av ambulansbilar. (Momentets rubrik delvis ändrad).
Anslag 1.000 mark. Ökning 500 mark.
 Det tidigare anslaget om 500 mark har utgått till Mariehamns frivilliga brandkår för upprätthållande av deras ambulansberedskap. Då fråga är om dels omorganisation av ambulansverksamheten inom landskapet i dess helhet och å andra sidan anskaffande av en ambulansbil stationerad på landsbygden, föreslås ökningen för att disponeras efter landskapsstyrelsens prövning.
- III:8. Bidrag till Ålands centralsjukhus' årsanskaffnings- och driftskostnader (f).
Anslag 530.000 mark. Ökning 112.000 mark.
 Ökningen motiveras av stegrade omkostnader vid Ålands centralsjukhus. Beloppet är beräknat efter de på "kommunens centralsjukhus", fallande nettokostnaderna för år 1966, vilka i enlighet med landskapslagen om fördelning av driftskostnaderna vid Ålands centralsjukhus erlägges av landskapets enskilda medel.
- III:9. Nedsättningar åt ekonomiskt svaga kommuner för deltagande i kostnaderna för Ålands centralsjukhus.
Anslag 5.000 mark. Ökning 2.000 mark.
 Avser beloppet av den skillnad som i regel uppstått vid regleringen av de genom enskilda medel erlagda kommunala andelarna i sjukhuset som i enlighet med tidigare förfaringssätt i första hand föreslås beviljat såsom nedsättning av ekonomiskt svaga kommuners andelar i centralsjukhuset. Se för övrigt motiveringen under III:8 och 9 i budgetförslaget för år 1967.
- III:10. För reservering av platsandelar i anstalter och kostnader för specialvård (r). (Rubriken delvis ändrad).
Anslag 22.000 mark. Minskning 2.000 mark.
 Anslaget föreslås, något minskat, få stå kvar.
- IV. Särskilda anslag.
- IV:3. Kommunalskatt för jordegendomar. (Momentet nytt).
Anslag 7.000 mark.
 Vederlag, som arrendatorer av landskapets mark erlagt till landskapet har vid beskattningen icke varit avdragsgilla. I samband med övergång till kommunalskatt för gårdsbruk, varöver framställning kommer att göras till landstinget, skall

dylika arrendeverderlag få beaktas såsom avdrag och bli beskattningsbar inkomst för landskapet såsom arrendegivare så snart arrendeavtalen ändrats i detta avseende. Ändringen av avtalen bör å andra sidan öka arrendeutgifterna under inkomster I:3 i motsvarande mån. Skatterna härför beräknas för landskapets del till c. 7000 mark.

Ordningsnumren för de följande momenten har ändrats.

IV. Särskilda anslag.

IV:5. För rättshjälp åt inom landskapet bosatta mindre bemedlade personer. (Rubriken delvis ändrad).

Anslag 1.000 mark. Ökning 400 mark.

På grund av ökade omkostnader, vilka normalt förskötteras av de som handha ärendet och vilka kostnader ofta ej heller kan indrivas av den rättssökande föreslås att rättshjälpsbyrån mot redovisning får disponera anslaget såsom handkassa i den mån det befinnes erforderligt.

IV:9. För jaktvårdens främjande (r-f).

Anslag 20.000 mark. Ökning 5.000 mark.

Anslaget motsvaras av inkomsterna under I:3. Höjningen av de till avlöningen av jaktvårdskonsulenten hänfödda beloppen motiveras av den allmänna lönejusteringen.

IV:10. För kevårdens främjande (r-f). (Anslaget nytt).

Anslag 10.000 mark.

Se motiveringen under inkomster I:5.

IV:11. Räntegottgörelser för investeringskrediter (r).

Anslag 40.000 mark.

Momentet infördes i första tilläggsbudgeten för år 1967. Den av landstinget under marssessionen 1967 godkända landskapslagen, i enlighet med vilken förenämnda räntegottgörelser för investeringskrediter skulle erläggas, stadfästes icke av Republikens President och förföll sålunda. Den därefter av landstinget i augusti godkända lagen i samma ärende beräknas kunna träda i kraft så att den kan tillämpas under år 1968. Landskapsstyrelsen räknar med att 40.000 mark är tillfyllest för år 1968, vilket skulle möjliggöra kredit om c. 1.000.000 mark.

IV:12. För sysselsättnings- och industrialiseringsändamål (r). (Momentet nytt).

Anslag 20.000 mark.

Såsom av allmänna motiveringen framgår möjliggör landskapskatten att för 1968 anslå medel för sysselsättnings- och industrialiseringsändamål. I budgeten upptaget anslag för

räntegottgörelser avses ju att verka i detta syfte. Vad som i övrigt ur enskilda medel kan anslås för att stöda industrier och bereda sysselsättning är med tanke på behovet av kapital relativt små belopp, även om de i enskilda medels budget utgör en betydande del. Det har bl.a. i landstinget diskuterats hur medlen bäst skall användas för att motsvara sitt ändamål. Landskapsstyrelsen har tagit fasta på finansutskottets uttalanden i dess betänkande nr 16/1966 i anledning av budgeten för landskapets enskilda medel under år 1967. Utskottet uttalar därvid såsom sin mening, att icke alltför snäva gränser uppdras på förhand, då möjlighet finnes att förelägga landstinget de större projekt, som kan tänkas bli aktuella, innan landskapsstyrelsen skrider till slutligt ställningstagande. Utskottet säger också att investering av medel i sysselsättningsfrämjande företag kan ske, antingen i form av direkt engagemang från landskapets sida eller såsom delägare i företaget eller genom beviljande av lån. Svårigheterna vid nyetablering av företag torde främst vara att lämpliga tillräckligt billiga lokaler och förmånliga långfristiga lån icke erbjudes. De relativt ringa medel som kan erbjudas ur landskapets enskilda medel kan dock, åtminstone i sistnämnda avseende, icke komma ifråga. Andra åtgärder kan vara aktieteckning, bidrag för marknadsundersökningar och marknadsföringar och åtgärder för förbilligande av transporter. Några särskilda bestämmelser har icke föreslagits av landskapsstyrelsen.

Med beaktande av vad som ovan nämnts, föreslår landskapsstyrelsen under detta moment 20.000 mark till landskapsstyrelsens disposition samt under V:10 50.000 mark för investeringar i någon form och under VI:3 50.000 mark att utgivas såsom lån.

V. Investeringsgifter.

A. Undervisnings- och bildningsväsendet.

V:1.

Anskaffande av inventarier för Ålands folkhögskola.

Anslag 3.300 mark. Ökning 1.420 mark.

Avser anskaffning av diverse sängkläder och sänglinne till elevinternatet, stolar samt därjämte ett kylskåp till skolans kök, 285 liter, pris 885 mark, samt ett 160 liters till föreståndarbostaden.

V:2.

Planering av skolgården och trädgården vid Ålands folkhögskola.

Anslag 855 mark. Minskning 1.545 mark.

Avses för slutplanering av skolgårdens gräsmatta.

V:3.

Ombyggnad vid Ålands folkhögskola.

Anslag 7.500 mark. (Momentet nytt).

Direktionen anser nödvändigt att bygga om skolbyggnadens farstukvist, då trappuppgången efter skolans ombyggnad visat sig vara olämplig och riskabel. Direktionen anser också att farstukvisten vid en eventuell ombyggnad borde varmbonas. En ombyggnad med bibehållande av nuvarande stomme kan, enligt entreprenadanbud, ske till ett pris av c. 4.800 mark. Direktionen föreslår emellertid att farstukvisten bygges enligt det av arkitekt Lindgren i samband med skolhusets renovering uppgjorda förslaget, vilket även avser varmboning, till ett pris av i detta nu 7.200 mark.

V:4.

Ålands handelsskola för inköp av maskiner och inventarier.

Anslag 4.500 mark.

För effektivisering av undervisningen och komplettering av tidigare maskiner föreslås inköp av en bokföringsmaskin, en universalräknemaskin och en additionsräknemaskin samt vissa bokhyllor till ett sammanlagt pris om 4.500 mark.

B. Landskapets jordegendomar. (Rubriken ändrad. Ett nytt underkapitel har införts nedan som C. Övriga investeringsutgifter).

V:5.

Ersättning åt arrendatorer för utförda förbättringar av landskapets boställen (r-f).

Anslag 200 mark. Minskning 6.176 mark.

Den aktuella ersättningen gäller förbättring av de elektriska ledningarna på Berg till ett beräknat pris om 200 mark.

V:7.

Istandsättning av virkestransportvägar.

Anslag 8.000 mark.

Avses för byggande av en virkestransportväg i Grebsby Österskog.

C. Övriga investeringsutgifter.

V:8.

För utövande av lösningsrätt vid fastighetsöverlåtelse (r). (Momentet nytt).

Anslag 20.000 mark.

I enlighet med de för landskapsskatten motiverade syftemålen föreslås för år 1968 ett belopp om 20.000 mark för utövande

av lösningsrätt. De för ändamålet reserverade medlen skulle därefter uppgå till c. 93.400 mark.

V:9.

Kostnader för Ålands centralsjukhus' om- och tillbyggnad.
(Momentet nytt).

Anslag 300.000 mark.

Se motiveringen under ink.III:2.

V:10.

Investeringar för skapande av nya arbetsplatser (r). (Momentet nytt).

Anslag 50.000 mark.

Motivering som under IV:12 tidigare.

VI. Understödslån.

VI:3.

Lån för skapande av nya arbetsplatser (r). (Momentet nytt).

Anslag 50.000 mark.

Se motivering under IV:12.

VI:4.

Lån för yrkesutbildning (r). (Momentet nytt).

Anslag 40.000 mark.

De lån som ur ordinarie medel kan beviljas för yrkesstudier är sedan början av 1950-talet maximerade till 300 mark per år (för värnlösa elever 390 mark). Då dessa lån numera täcker endast en mycket obetydlig del av studiekostnaderna, vilka i många fall överstiger 5.000 mark per år, föreslår landskapsstyrelsen detta anslag för att i ömmande fall kunna utge verkligt kännbara lån, av storleken 1.000 - 3.000 mark per år. Lånen skulle vara räntefria under den normala studietiden och därefter löpa med 4,5 % ränta. Dessa lån skulle erbjuda ett alternativ till den fria utbildning som erbjudes av olika utom-åländska företag och lockar våra ungdomar att emigrera. Syftet med denna långivning förutsätter, att ett beviljat lån kan sägas upp ifall låntagaren emigrerar utan tvingande skäl. För lån skulle fordras säkerhet.

VI:5.

Lån åt Folkhälsan i Finström för barnträdgård i Godby.

(Momentet nytt).

Anslag 16.000 mark.

Landskapsstyrelsen har ansett skäligt att med lån bidra till finansieringen av barnträdgård i Godby. Kostnaderna för planerat hus har kalkylerats till 63.000 mark. Resterande del avses att finansieras med andra lån samt bidrag från Finströms kommun.

VI:6.

Lån åt Kumlinge församling för kantorsbostad. (Momentet nytt).

Anslag 50.000 mark.

För att finansiera en ny kantorsbostad har Kumlinge försam-

ling för avsikt att sälja den församlingen tillhöriga holmen Stor-Klyndran belägen i norra Brändö. Holmen har även utbjudits till landskapet. Även om en försäljning till person som saknar hembygdsrätt kommer ifråga, anser landskapsstyrelsen i detta skede icke skäl finnes att föreslå inköp av holmen till landskapet. Eventuellt inlösningsförfarande kunde i så fall senare bli aktuellt. För att göra möjligt för församlingen att behålla holmen har landskapsstyrelsen föreslagit den ett lån motsvarande försäljningspriset. I den händelse lånet icke skulle utgivas enligt ovanstående föreslås anslaget vid behov få utnyttjas för inlösen av nämnda holme.

VII. Finansieringsutgifter.

VII:1.

Beräknad brist från år 1966.

Anslag - mark. Minskning 40.000 mark.

Någon brist beräknas inte uppstå från år 1967. Momentet får dock stå kvar i enlighet med tidigare tillämpad praxis.

VII:2.

För utgifter i samband med den skattefinansiella utjämningen. (r-f).

Anslag - mark. Minskning 50.000 mark.

Då de för ändamålet reserverade medlen, inklusive 1967 års anslag, utgör 146.000 mark, synes anslaget kunna minskas.

VII:3.

Ränteutgifter för av landskapet upptagna finansieringslån (f).

Anslag 3.500 mark. Minskning 8.500 mark.

Då landskapet under år 1967, i enlighet med budgetförslaget, kunnat återbetala 80.000 mark av tidigare upptagna lån, kommer ränteutgifterna att minska i motsvarande mån.

VII:4.

Avkortning på av landskapet upptagna finansieringslån (f).

Anslag 2.145 mark. Minskning 77.855 mark.

Sedan landskapet återbetalat under föregående moment nämnt lånebelopp, kommer 1968 att återstå c. 69.000 mark. Nu upptagna anslag avser planenlig amortering på nämnda lånebelopp.

Till Ålands landsting.

Ungdomens fritidssysselsättning i allmänhet hör väl till de problem som samhället på ett eller annat sätt bör i mån av möjlighet försöka avhjälpa. Förutsättningarna för att det överhuvudtaget skall kunna förekomma någon som helst fritidssysselsättning under vinterhalvåret är att lokalbehovet tillgodoses.

I över ett halvt sekel har de olika ungdomsföreningarna i landskapet efter förmåga på frivillig väg försökt finansiera sina föreningshus. Då denna uppgift numera synes bli dem övermäktig, dels på grund av ungdomsemigrationen och dels på den s.k. standardhöjningen, vilket har gjort att kravet på hobbyutrymmen med tillgång till bl.a. vatten och centralvärme har framförts som en absolut nödvändighet.

Med beaktande av vad som ovan sagts och med tanke på de ekonomiska svårigheter, som våra ungdomsföreningar kämpar med, an- håller undertecknade landstingsmän vördsamt

att landstinget i förslag till inkomst- och utgiftsstat för landskapets enskilda medel under år 1968 under VI kap. införes ett nytt moment 7, upptagande 20.000 mark som lån med lägsta möjliga ränta för grundreparationer av ungdomsföreningslokaler på landsbygden.

Mariehamn den 18 november 1967.

Börje Hagström
Sven Erik Lund

Olaf W. Jansson
Rita Lundgren

Oscar J. Jansson
Gustav Eriksson